

๑. สภาพทั่วไปของจังหวัด (ข้อมูลพื้นฐาน)

๑.๑ ความเป็นมา

จังหวัดจันทบุรีเริ่มมีการตั้งเมืองครั้งแรกที่บริเวณหน้าเขาสระบาป ขนพื้นเมืองกลุ่มแรกที่เรียกว่า “ชาวช่อง” เข้ามาตั้งรกรากในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งปัจจุบันผู้ที่สืบเชื้อสายชาวช่องดั้งเดิมส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่บ้านคลองพลู อำเภอเขาชีมภูฏในปี พ.ศ. ๒๒๐๐ จึงได้ย้ายมาสร้างเมืองใหม่ที่บ้านลุ่ม ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจันทบุรี หลังจากที่ถูกกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า จันทบุรีเป็นเมืองที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเมื่อครั้งยังเป็นพระยาวชิรปราการได้นำกำลังพลตีฝ่าวงล้อมพม่าออกมาทางทิศตะวันออก และยึดเมืองจันทบุรีไว้เป็นเวลา ๕ เดือน เพื่อเป็นแหล่งสะสมเสบียงอาหารและลิ้มรส ก่อนนำกำลังพลกลับไปกอบกู้กรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. ๒๓๑๐

ต่อมาพ.ศ. ๒๔๓๖ ฝรั่งเศสได้เข้ามายึดครองเมืองจันทบุรีไว้นานถึง ๑๑ ปี จนไทยต้องยอมยกดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้กับฝรั่งเศสเพื่อแลกเมืองจันทบุรีกลับคืนมา จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินขึ้นใหม่ เมืองจันทบุรีจึงมีฐานะเป็นจังหวัดจนถึงปัจจุบัน

๑.๒ ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดจันทบุรีตั้งอยู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๒๔๕ กิโลเมตร ถนน ๔ ช่องการจราจร สะดวก ปลอดภัย ตลอดเส้นทาง มีเนื้อที่ ๖,๓๘๘ ตร.กม. หรือประมาณ ๓,๙๖๑,๒๕๐ ไร่ ทางตอนเหนือประกอบด้วยเทือกเขาและที่ราบเชิงเขา ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำจันทบุรี ส่วนทางตอนใต้เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลและมีที่ราบลุ่มบริเวณปากน้ำ

จังหวัดจันทบุรีเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ ดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการปลูกผลไม้หลายชนิด โดยเฉพาะทุเรียน เงาะ มังคุด และพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น พริกไทย ยางพารา เป็นศูนย์กลางธุรกิจด้านอัญมณี และมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย ทั้งภูเขา ป่าไม้ ทะเล และโบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ

อาณาเขต ด้านทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว ด้านทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดตราดและอ่าวไทย ด้านทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดตราดและประเทศกัมพูชา และด้านทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดระยองและอ่าวไทยมีแนวเขตติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชาประมาณ ๘๖ กิโลเมตร และมีแนวชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๘๗ กิโลเมตรจากสภาพทางภูมิศาสตร์จะเห็นได้ว่า จังหวัดจันทบุรีมีความได้เปรียบทางยุทธภูมิ ทำเลที่ตั้ง ในการเป็น Gate Way ของประเทศที่เชื่อมโยงประชาคมอาเซียน ผ่านพระตะบอง เสียมเรียบของกัมพูชา เวียดนาม ลาว และจีนตอนใต้

สภาพภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น

- **ป่าไม้ ภูเขา และเนินสูง** เป็นลักษณะของภูมิประเทศทางด้านเหนือและตะวันออกของจันทบุรี ได้แก่ เขตอำเภอแก่งหางแมว อำเภอท่าใหม่ อำเภอมะขาม อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน และตอนบนของอำเภอขลุง บริเวณดังกล่าวเป็นเขตป่าสงวน เขตอุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่การเกษตรปลูกสวนผลไม้ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง เป็นต้น

- **ที่ราบลุ่มภูเขา** อยู่ทางตอนกลางของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอเขาชีมภูฏ ตอนบนของอำเภอท่าใหม่ อำเภอขลุง และตอนบนของอำเภอแหลมสิงห์ พื้นที่แหล่งน้ำที่ใช้ทำสวนผลไม้ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด กระท้อน และพริกไทย

- **ที่ราบฝั่งทะเล** ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอนายายอาม ตอนล่างของอำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอขลุง มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลสลับด้วยเนินเขา เป็นบริเวณป่าชายเลน

สภาพภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเมืองร้อน (Tropical Monsoon Climate) อุณหภูมิของอากาศเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๘.๓๑ องศาเซลเซียส มีฝนตกชุก ภูมิอากาศแบ่งออกได้เป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูฝน (wet season) และฤดูแล้ง (dry season) ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒,๘๕๙ มม. ต่อปี เนื่องจากมีพื้นที่ติดกับอ่าวไทยทำให้ได้รับอิทธิพลทั้งลมมรสุมจากทะเลจีนใต้ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะมีฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนตุลาคมหลังจากนั้นจะได้รับอิทธิพลความกดอากาศสูงที่พัดผ่านจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว ทำให้อากาศหนาวเย็นเป็นช่วงระยะสั้น ๆ ตั้งแต่ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม ส่วนฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม

๑.๓ การปกครองและประชากร

การปกครอง แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ อำเภอ ๗๖ ตำบล ๗๒๘ หมู่บ้าน ๓๓ ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๕ แห่ง เทศบาลตำบล ๓๕ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๔๑ แห่ง

ประชากร ปี ๒๕๕๖ จังหวัดจันทบุรีมีจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น ๕๒๒,๗๑๖ คน เป็นชาย ๒๕๗,๐๕๗ คน เป็นหญิง ๒๖๕,๖๕๙ คน

๑.๔ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดจันทบุรี ณ ราคาประจำปี (GPP) ปี ๒๕๕๕ มีมูลค่าเท่ากับ ๑๐๐,๙๐๑ ล้านบาท โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) ค่าเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ ๒๐๐,๘๗๖ บาทต่อปี โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ประกอบด้วย

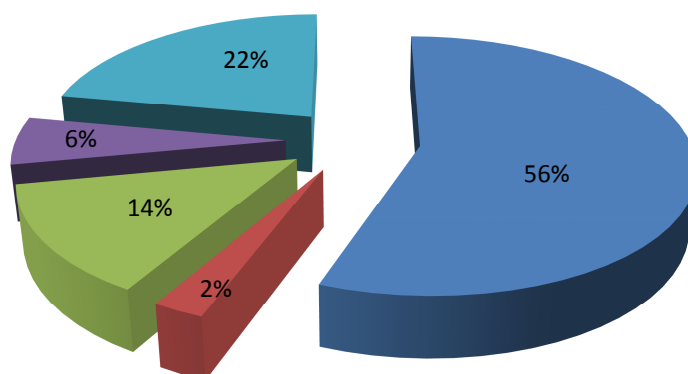
- การผลิตภาคการเกษตร ๒๘,๙๐๑ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๘.๔
- การผลิตนอกเกษตร ๔๒,๐๐๐ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๑.๖

สาขาการผลิตที่มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มสูงสุด ๓ ลำดับแรก ได้แก่

- สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๕.๘
- สาขาขายส่ง ขายปลีก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๓.๖
- สาขาอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖.๐

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี ปี พ.ศ. 2555

■ เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ ■ การประมง ■ การขายส่ง การขายปลีก ■ อุตสาหกรรม ■ อื่น ๆ

บทบาทเด่นชัดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดจันทบุรี ๔ ประการ

(๑) เมืองเกษตรกรรม

จังหวัดจันทบุรีเป็นเมืองเกษตรกรรมและเป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญ เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงของประเทศ มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตร โดยมีลักษณะภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติเอื้ออำนวย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ อากาศชุ่มชื้นเหมาะแก่การทำเกษตร สามารถปลูกได้ทั้งพืชสวน ไม้ยืนต้น และพืชไร่ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด ลำไย มะม่วง มะพร้าว ลองกอง กล้วย ฝรั่ง พริกไทย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย โรงงาน มันสำปะหลัง ฯลฯ โดยมีพื้นที่เกษตร ประมาณ ๒,๒๐๐,๖๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๖ ของพื้นที่ทั้งหมด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน โดยพื้นที่ร้อยละ ๗๐.๔๔ ของพื้นที่การเกษตรเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นจำนวนครัวเรือนเกษตรกร ๗๕,๓๒๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔๐ ของครัวเรือนจังหวัด ๑๖๕,๙๐๖ ครัวเรือน

สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ กิจกรรมการผลิตจังหวัดจันทบุรีสาขาเกษตรกรรมฯ มีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๔๒,๑๕๒.๕๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๔๐,๐๒๖.๐๓ ล้านบาท เท่ากับ ๒,๑๒๖.๕๑ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑.๔๒ จากที่หดตัวร้อยละ ๑.๖๓ ในปี ๒๕๕๔

ปี พ.ศ.	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)	๓๔,๘๙๓.๓๑	๔๐,๐๒๖.๐๓	๔๒,๑๕๒.๕๔

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่

- ลำไย ในปี ๒๕๕๖ ผลผลิตรวม ๒๒๐,๐๓๕ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๗,๘๑๕ ล้านบาท
- ทุเรียน ในปี ๒๕๕๖ ปริมาณผลผลิต ๒๒๓,๘๘๙ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๗,๙๒๘.๖๑ ล้านบาท
- มังคุด ในปี ๒๕๕๖ ปริมาณผลผลิต ๙๑,๘๔๕ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๒,๗๓๖.๓๔ ล้านบาท
- เงาะ ในปี ๒๕๕๖ ปริมาณผลผลิต ๑๓๗,๖๔๔ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๑,๗๒๐.๔๓ ล้านบาท
- ลองกอง ในปี ๒๕๕๖ ปริมาณผลผลิต ๔๔,๑๓๕ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๑,๑๒๘.๘๙ ล้านบาท
- กัลยไชย ในปี ๒๕๕๕ ปริมาณผลผลิต ๓๔,๐๐๒ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๗๓๒.๓๔ ล้านบาท
- สลปะ ในปี ๒๕๕๕ ปริมาณผลผลิต ๑๕,๖๐๘ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๓๒๒.๒๙ ล้านบาท

(๒) เมืองอัญมณีและเครื่องประดับ จังหวัดจันทบุรีมีชื่อเสียงในด้านการเจียระไนพลอย รวมถึงการเป็นผู้นำในการเผาพลอยเพื่อเพิ่มมูลค่ามาตั้งแต่อดีต ซึ่งนับว่าเป็นความได้เปรียบในเชิงแข่งขันที่จะทำให้ไทยก้าวไปเป็นศูนย์กลางอัญมณีของโลก และปัจจุบันจังหวัดจันทบุรีเป็นศูนย์กลางการซื้อขายอัญมณีแหล่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำรายได้ให้กับจังหวัดปีละกว่าหมื่นล้านบาท และมีการจ้างงานกว่า ๕ หมื่นคน นอกจากนี้ อัญมณีและเครื่องประดับยังเป็นภาคส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมแฟชั่น ซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติที่ทำรายได้เข้าประเทศนับแสนล้านบาท ซึ่งรวมมูลค่าการค้าอัญมณีและเครื่องประดับจังหวัดจันทบุรี ในปี ๒๕๕๕ มีจำนวน ๑๙,๗๒๕.๐๐ ล้านบาท

ปี พ.ศ.	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕
มูลค่าการค้าอัญมณีและเครื่องประดับประเภทรัตนชาติและกึ่งรัตนชาติ(ล้านบาท)	๑๗,๐๙๐	๑๔,๑๓๗	๑๕,๖๓๖.๕๑	๑๘,๙๕๘.๒๙	๑๙,๗๒๕.๐๐

(ก) เมื่อนำเที่ยว

จังหวัดจันทบุรีมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ชายหาด ชายทะเล ป่าเขา ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ อาหารพื้นเมือง อาหารทะเลสด อาหารแปรรูป อยู่ไม่ไกลจาก กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีระบบคมนาคมที่สะดวกปลอดภัย และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจุดต่างๆ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและผจญภัย โดยมีถนนเฉลิมบูรพาชลทิต เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยง เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ รวมไปถึง Sea Beach ของหาดต่างๆ ตั้งแต่หาดคุ้งวิมาน อ่าวคุ้งกระเบนเจ้าหลาว แหลมสิงห์ อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว กิจกรรมล่องแก่งโป่งน้ำร้อน และเที่ยวโอเอซิส ซีเวิลด์ เป็นต้น จากสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี ในปี ๒๕๕๔ มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมในจังหวัด จำนวน ๑,๓๔๘,๘๖๗ คน รายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน ๑,๙๒๔ ล้านบาท

การดำเนินงาน	ข้อมูลการท่องเที่ยว				
	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
๑. รายได้จากการท่องเที่ยว	๒,๐๓๔.๖๔	๒,๑๐๐	๒,๐๔๕.๐๗	๑,๗๖๕.๑๘	๑,๙๒๔
๒. จำนวนนักท่องเที่ยว	๙๕๐,๙๘๙	๑,๑๐๐,๐๐๐	๘๕๐,๓๔๘	๑,๓๕๗,๘๗๗	๑,๓๔๘,๘๖๗
๓. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	๑,๒๗๔.๔๕	๑,๓๐๐	๑,๓๕๗.๘๖	๑,๓๐๐	๑,๒๙๖.๗๕
๔. วันพักเฉลี่ย (ต่อวัน)	๒.๑๕	๒.๑๘	๒.๑๗	๑.๗๙	๑.๔๒

(ข) เมืองส่งเสริมการค้าชายแดนเพื่อการค้าและการลงทุน

จังหวัดจันทบุรี มีจุดผ่านแดนถาวร ๒ จุด คือ บ้านฝักกาด และบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน และจุดผ่อนปรน ๓ จุด คือ บ้านบึงขังล่าง อำเภอโป่งน้ำร้อน บ้านซันตารี และบ้านสวนส้ม อำเภอสอยดาว

จังหวัดจันทบุรีเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับจังหวัดพระตะบองและกรุงไพลินของกัมพูชา จังหวัดจันทบุรีจึงมีศักยภาพในการพัฒนาการค้าการลงทุนและการเชื่อมโยงกับประเทศกัมพูชาและประเทศเวียดนาม ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมืออ่าวตีกะ - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS) รวมทั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จากสถานการณ์การค้าชายแดนของจังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีมูลค่า ๕,๖๕๖,๗๑ ล้านบาท ประกอบกับการเปิดเสรีอาเซียน ๑ มกราคม ๒๕๕๘ ทำให้มีโอกาสทางด้านต่างๆ เนื่องจากตำแหน่งทำเลที่ตั้งและทรัพยากรของจังหวัดมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของพื้นที่และของประเทศ

ปีงบประมาณ	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖
มูลค่าการค้า	๒,๒๖๒.๒๒	๓,๒๔๑.๗๐	๓,๑๐๕.๙๙	๔,๕๔๐.๒๔	๕,๖๕๖.๗๑
ส่งออก	๑,๕๓๘.๗๒	๒,๐๗๗.๙๔	๒,๕๐๖.๖๓	๓,๔๕๒.๗๓	๕,๐๙๘.๐๖
นำเข้า	๗๒๓.๕๕	๑,๑๖๓.๗๖	๕๙๙.๓๖	๑,๐๘๗.๕๑	๕๕๘.๖๕
ดุลการค้า	๘๑๕.๒๑	๙๑๔.๑๘	๑,๙๐๗.๒๗	๒,๓๖๕.๒๓	๕,๐๙๘.๐๖

หน่วย : ล้านบาท

๔. วาระจังหวัดจันทบุรี “จันทบุรีเมืองแห่งความสุข สุขทุกวัน...ที่...จันทบุรี”

ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ให้ความเห็นชอบกรอบแนวทางเบื้องต้นในการจัดทำวาระจังหวัดจันทบุรี “จันทบุรีเมืองแห่งความสุข สุขทุกวัน...ที่...จันทบุรี” และให้ตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อนำไปสู่การประชุมหรือกำหนดวาระจังหวัดจันทบุรีต่อไป

วาระจังหวัดจันทบุรี

“จันทบุรีเมืองแห่งความสุข สุขทุกวัน...ที่...จันทบุรี”

๑. ประชาชนต้องมีความสุข

๑.๑ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

- เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน มีการพัฒนาสมอง ร่างกาย จิตใจ
- มีสถานที่ในการออกกำลังกาย
- มีสวนสาธารณะให้ได้พักผ่อน
- มีลานกีฬาเพื่อการพัฒนาทักษะ
- มีความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน
- คนด้อยโอกาส คนพิการ ต้องได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง
- ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางศาสนา พัฒนาจิตใจ
- มีภูมิคุ้มกันจากอบายมุข การพนัน ยาเสพติด
- สถานบริการต้องได้รับการจัดระเบียบสังคมอย่างเคร่งครัด
- ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าถึงระบบการรักษาจากสถานพยาบาลอย่างทั่วถึง

๑.๒ ประชาชนมีการศึกษาที่ดี

- เด็กและเยาวชนต้องได้รับการศึกษาตามเกณฑ์ภาคบังคับ
- ส่งเสริมให้ประชาชนนอกระบบการศึกษา ได้รับการศึกษาตามเกณฑ์ กศน.
- ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสและยากจน ให้มีโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน
- ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาในระดับสูงสุดตามความสามารถ

๑.๓ ประชาชนมีงานทำ

- จัดให้เด็ก เยาวชน ประชาชน มีงานทำตามความรู้ ความสามารถและระดับการศึกษาทุกคน
- ส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ในระบบการทำงาน ได้รับการพัฒนาทักษะ ประสบการณ์ ฝีมือในการทำงาน ให้สูงขึ้น

- ส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ในระบบการทำงาน ได้เข้าสู่ระบบสวัสดิการและการได้รับสิทธิประโยชน์จากสวัสดิการ
- ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ได้ทำงานในระหว่างปิดภาคเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบในการดำรงชีวิต

๒. ประชาชนต้องมีจิตสำนึกในการเทิดทูนสถาบันหลักของประเทศ

๒.๑ สถาบันชาติ

- ประชาชนทุกคน ต้องได้รับการอบรม สั่งสอน เรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย ที่บรรพบุรุษได้เสียสละชีวิต เลือดเนื้อ ปกป้องรักษาไว้ให้คนรุ่นหลังได้อยู่อาศัยอย่างสงบและร่มเย็นเป็นสุข
- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการอบรม สั่งสอน เรียนรู้ให้เกิดจิตสำนึกและความตระหนักรู้ต่อความภูมิใจในเอกราชของชาติ ที่ไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้น
- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการอบรม สั่งสอนให้ยึดมั่นในระบอบวินัย
- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการอบรม สั่งสอนให้เคารพและแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อธงชาติไทย และเพลงชาติไทย
- ประชาชนทุกคนต้องเคารพ ยึดถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข
- ประชาชนทุกคนต้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนในกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์

๒.๒ สถาบันศาสนา

- ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ได้รับการศึกษาและประกอบกิจกรรมทางศาสนา ตามวัยที่เหมาะสมอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ เพื่อขัดเกลาจิตใจ และความประพฤติตามหลักของศาสนา
- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกในการกระทำความดีตามหลักของศาสนา
- ประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการประกอบกิจการทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอในทุกโอกาส
- ประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุง รักษาศาสนาให้มีความมั่นคงสืบไป

๒.๓ สถาบันพระมหากษัตริย์

- เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ต้องได้รับการอบรมสั่งสอน เรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย ที่พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจในการปกป้อง รักษาผืนแผ่นดินไทย
ด้วยความเสียสละ ไว้ให้พสกนิกรชาวไทยได้อยู่อาศัยอย่างร่มเย็นเป็นสุข
- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการอบรม สั่งสอน เรียนรู้ให้เกิดจิตสำนึกและความตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อพสกนิกรทุกคน
- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการอบรมให้ความรู้และการเข้าถึงโครงการตามพระราชดำริอย่าง

ถ่องแท้และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องได้ผลเป็นประโยชน์ต่อการเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว

- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมให้มีการแสดงออกและร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์

ในการเทิดทูน บูชาสถาบันพระมหากษัตริย์

๓. ประชาชนต้องได้รับการบริการที่ดี

๓.๑ การบริการภาครัฐ

- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการบริการในการติดต่อราชการด้วยความสะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอนการ ปฏิบัติ

- ประชาชนทุกคนต้องได้รับการบริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่จากข้าราชการ และประชาชน ทุกคนต้องกลับไปด้วยความสุขในการรับบริการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ทันที

- ประชาชนทุกคนต้องมีช่องทางในการร้องทุกข์ที่สะดวกรวดเร็วต่อหัวหน้าหน่วยงานราชการ หากไม่ได้รับการบริการที่ประทับใจ

๓.๒ การบริการภาคเอกชน

- ประชาชนทุกคนที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีต้องได้รับการบริการที่พัก ที่สะดวก สะอาด ปลอดภัยราคายุติธรรม

- ร้านค้า สถานประกอบการค้าด้านอาหาร ต้องมีความสะอาด อาหารต้องปลอดภัยต่อผู้บริโภค และบริการที่ประทับใจ ราคายุติธรรม

- ส่งเสริมให้ร้านค้า สถานประกอบการค้าด้านอาหาร ได้รับการตรวจสอบคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และมอบป้ายแสดงสัญลักษณ์ การรับรองด้านคุณภาพ

๓.๓ การสร้างมาตรฐานที่ดี

- สถานที่ราชการ โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร สถานประกอบการค้าด้านอาหาร ต้องจัดให้มีห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ

- ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน ได้รับการตรวจสอบ แนะนำในการปรับปรุงพัฒนา รักษาความสะอาด การบริการด้านห้องน้ำ และมอบป้ายแสดงสัญลักษณ์การรับรองความสะอาด

- พัฒนาถนน เส้นทางจราจร ให้มีความสะดวก การเดินทางที่ปลอดภัย ป้ายบอกทาง สัญลักษณ์การจราจรต้องชัดเจน

- จัดให้มีเจ้าหน้าที่พร้อมในการอำนวยความสะดวก ดูแลความปลอดภัย ให้การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ประจำจุดในเส้นทางเป็นระยะ ๆ

- จัดให้เจ้าหน้าที่พร้อมในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

- จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คนทั่วไป รู้จักของดีของจังหวัดจันทบุรีทุกด้าน และมาท่องเที่ยวเยี่ยมชมเยือนเมื่อมีโอกาส

๔. ประชาชนต้องมีความสมานฉันท์ รู้รักสามัคคี

- ส่งเสริมให้ประชาชนมีกิจกรรมร่วมกันในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ
- จัดให้มีการประชุม การประชุมทุกหมู่บ้าน ชุมชน ให้ประชาชนได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยน เสนอแนะความคิดเห็น ในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา พัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน
- ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกันในการรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามทางศาสนา สังคม อย่างสม่ำเสมอ

๕. ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๑ ทรัพยากรธรรมชาติ

- ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกป้อง รักษาดูแลทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ปราศจากการบุกรุก แผ้วถาง ทำลาย
- ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่ถูกบุกรุกทำลาย เช่น การปลูกป่าชายเลน ฯลฯ ให้กลับมามีสภาพที่สมบูรณ์
- จัดให้มีการป้องกันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของน้ำทะเลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ให้สามารถรองรับน้ำเป็นแก้มลิงในฤดูฝน ป้องกัน น้ำท่วม และกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- จัดให้มีการสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น ฯลฯ เพิ่มมากขึ้น เพื่อกักเก็บน้ำไว้ให้พอเพียงในภาคการเกษตร การอุปโภค บริโภค

๕.๒ สิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสิ่งแวดล้อม ไม่ให้มีมลพิษทางอากาศ น้ำเสีย ให้รู้จักในการบำบัดน้ำเสียจากครัวเรือน การตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
- ควบคุมกำกับดูแลการประกอบการของโรงงานอุตสาหกรรม ให้มีระบบในการกำจัดของเสียอย่าง ถูกต้อง ไม่ให้มีการรั่วไหลหรือปล่อยทิ้ง กระทบหรือสร้างปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมความเป็นอยู่ของประชาชน
- ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการจัดการขยะ ของเสียจากครัวเรือนด้วยตนเอง เพื่อลดปริมาณขยะของชุมชน
- ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนงาน/โครงการในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน
- ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนงาน/โครงการในการนำขยะจากชุมชนไปใช้ประโยชน์อื่น เช่น เป็นพลังงานทดแทน

๖. ประชาชนต้องได้รับการดูแล ค้ำครองจากสาธารณภัยและรักษาความปลอดภัย

๖.๑ สาธารณภัย

- จัดให้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ที่มีแผนงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติงานในการป้องกันและบรรเทาภัยได้ทันต่อเหตุการณ์

- จัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ ฯลฯ ในการแจ้งเตือนภัยที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

- จัดให้มีการซ้อมแผนป้องกันสาธารณภัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีทักษะในการปฏิบัติงาน และประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในการเตรียมความพร้อม หากเกิดสาธารณภัย

- จัดให้มีฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั้งการอบรมจัดตั้ง และอบรมทบทวนอย่างสม่ำเสมอให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

๖.๒ ภัยที่เกิดจากโรคการเจ็บป่วย

- ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจในโรคภัยไข้เจ็บ เช่น ไข้เลือดออก ไข้หวัดนก ฯลฯ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันดูแลตนเองและคนในครอบครัว

- ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการณรงค์เพื่อป้องกันการระบาดของโรค เพื่อร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

- จัดให้มีแผนของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคระบาด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ประชาชนต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านการประกอบอาชีพ

๗.๑ การประกอบอาชีพภาคประชาชน

- ประชาชนต้องได้รับการอบรม ชี้แจงในการประกอบอาชีพทุกด้าน เช่น เกษตรกรรมสวนผลไม้ ประมง ปศุสัตว์ ฯลฯ ให้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาการ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้สามารถผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพ มีผลตอบแทนต่อไร่สูงขึ้น ลดต้นทุนการผลิต และสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค

- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและวิจัยสายพันธุ์ใหม่ ๆ ขึ้น เพื่อให้มีความหลากหลาย มีความทนทานต่อโรค ให้ผลผลิตสูง

- จัดให้มีองค์กรเพื่อเป็นสถาบันในการรวบรวมผลผลิต เช่น สหกรณ์ กลุ่มสถาบันเกษตรกร ฯลฯ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการดูแลสมาชิกในด้านราคาจำหน่าย การต่อรองในทางธุรกิจ เพื่อรักษาประโยชน์ของสมาชิก

- ส่งเสริมให้มีตลาดสำหรับการจำหน่ายผลผลิตที่สามารถรองรับปริมาณผลผลิตได้เพียงพอ และวิธีการกระจายผลผลิต แก้ไขปัญหาการกระจุกตัวของผลผลิต ซึ่งทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ

- ส่งเสริมให้มีแรงงานรองรับการประกอบอาชีพอย่างเพียงพอ

๗.๒ การประกอบอาชีพภาคธุรกิจ

- ให้การสนับสนุนภาคธุรกิจในการผลิตสินค้าทุกชนิด เช่น ธุรกิจอัญมณีในเรื่องวัตถุดิบ การนำเข้าอุปกรณ์เครื่องมือ การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอัญมณี การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจอัญมณี การจัดงานส่งเสริมประชาสัมพันธ์การค้าอัญมณี เป็นต้น

- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มทักษะให้แรงงานมีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญงานมากขึ้น เช่น หลักสูตรการสอนออกแบบเครื่องแบบเครื่องประดับอัญมณี การเจียระไนพลอย ฯลฯ

๗.๓ การประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)

- ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มในระดับหมู่บ้าน ตำบล เช่น กลุ่ม OTOF วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ ให้มีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้และการมีงานทำ เช่น สินค้า OTOF สินค้าเกษตรแปรรูป

- ส่งเสริมอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพตามความต้องการของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง

- ส่งเสริมให้มีตลาดรองรับผลผลิตของกลุ่มในการวางจำหน่าย และจัดให้มีงานส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ

๘. การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดสิ้น

- จัดตั้งศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

- บูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อระดมบุคลากร งบประมาณ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด

- ส่งเสริมและจัดตั้งให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง

- จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนทุกระดับ เพื่อเห็นถึงพิษภัยของยาเสพติด

- จัดให้มีค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เสพ กลุ่มเสี่ยงเพื่อให้กลับตัวหลุดพ้นจากยาเสพติด คืนสู่สังคมอย่างปกติ

- บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับกลุ่มผู้ค้า ผู้ครอบครองเพื่อการจำหน่าย

- จัดให้มีมาตรการในการจัดระเบียบสังคมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด